

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Valgdirektoratet
Rambergveien 9
Postboks 2080
3101 Tønsberg

Deres ref

Vår ref
15/4793-87

Dato
5. januar 2017

TILDELINGSBREV 2017

1. INNLEDNING

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) gir i dette tildelingsbrevet styringssignaler og tildeler midler til Valgdirektoratet i 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Innst. 16 S (2016-2017) vedtatt 15. desember 2016.

I tillegg gjelder føringene gitt i virksomhets- og økonomiinstruksen av 7. januar 2016. Vi ber Valgdirektoratet ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

2. OVERORDNEDE PRIORITERINGER

Valgdirektoratet skal bidra til et velfungerende demokrati ved å opprettholde befolkningens tillit til valggjennomføringen. Valgdirektoratets overordnede prioritering for 2017 er å bidra til korrekt og tillitsvekkende gjennomføring av stortings- og sametingsvalget 2017. Valgdirektoratet skal også bistå i avviklingen av ekstraordinære kommunestyrevalg i forbindelse med kommunereformen. Til denne oppgaven er det knyttet tre mål for 2017:

Mål 1: Korrekt og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen

Mål 2: Velgerne har nødvendig informasjon om valg.

Mål 3: God tilgjengelighet ved valg.

Valgdirektoratet skal bistå kommuner og fylkeskommuner og legge til rette for at valggjennomføringen er i samsvar med lovgivningen. Valgdirektoratet skal sørge for at kommunene arbeider med å sikre tilgjengelighet for alle velgere både inne i og utenfor valglokalet, bla. ved at kommunene fortsatt kan anskaffe universelt utformet valgutstyr. Velgerens behov skal stå i sentrum for oppgaveløsningen.

Alle velgere skal få informasjon om hvor og hvordan man kan stemme. Dette er en viktig forutsetning for høy valgdeltagelse.

Direktoratet skal drive sin virksomhet i tråd med de krav som gjelder for statlige virksomheter. I 2017 blir det viktig å fortsette arbeidet med kompetanseheving og risiko- og sårbarhetsanalyser.

3. MÅL FOR 2017

3.1 Mål 1: Korrekt og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen

Avviklingen av valg i Norge har høy tillit i befolkningen. For å opprettholde den høye tilliten, er det viktig at kommunene får god støtte og opplæring, og at valg-administrasjonssystemet EVA er brukervennlig, sikkert og i samsvar med lovgivningen. Valgdirektoratet har ansvaret for de operative støtteoppgavene til kommuner og fylkeskommuner ved valggjennomføring, samt drift og forvaltning av EVA.

Valgdirektoratet skal gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser, og etablere et krise- og beredskapsarbeid knyttet til gjennomføringen av valget. Direktoratet skal involvere departementet i dette arbeidet.

Oppdrag:

- 1) Direktoratet skal utarbeide en risiko- og sårbarhetsanalyse knyttet til gjennomføringen av stortings- og sametingsvalget 2017, samt det ekstraordinære kommunestyrevalget. Departementet må involveres i dette for å fange opp det totale bildet. Risiko- og sårbarhetsanalysen vil gjennomgås på etatsstyringsmøte 1 i 2017, og vil være et sentralt punkt i statusmøter frem mot valget. Det skal også rapporteres på endringer i risiko- og sårbarhetsanalysen i kvartalsrapportene.
- 2) Direktoratet skal systematisere og tilgjengeliggjøre data fra EVA. Det skal også hentes inn informasjon fra kommunenes valggjennomføring i tråd med tidligere praksis. Det skal innhentes data om kommunenes tilfredshet og erfaringer med direktoratets tjenester, herunder opplæring, brukerstøtte, informasjon og bruken av EVA. Det vises til omtale av dette i instruksen. Dette oppdraget må sees i sammenheng med den eksterne evalueringen KMD vil få gjennomført, se oppdrag 4.

- 3) Direktoratet skal stille til rådighet data for beregning av partistøtte, både fra Stortinget og fra det ekstraordinære kommunestyrevalget i Tjøme og Nøtterøy. Spesifikasjon av databehovet, format for overføring og evt. behov for testoverføring, avklares nærmere mellom direktoratet og departementet.

Styringsparametere:

- Klager som knyttes til feil eller mangler i EVA, opplæring eller brukerstøtte
- Antall feil avdekket som følge av Riksvalgstyret og Fullmaktskomiteens kontroll av valget
- Brukertilfredshet med EVA målt gjennom brukerundersøkelse
- Brukertilfredshet med Valgdirektoratet – hos kommunene, knyttet til opplæring, brukerstøtte, veiledning, informasjon
- Prosentvis oppetid på EVA i ulike faser
- Antall kommuner som har mottatt opplæring
- Kostnad pr. opplært valgmedarbeider
- Kostnader og ressursbruk (intern og ekstern) knyttet til brukerstøtten (ink, planlegging, rekruttering, opplæring og gjennomføring)

3.2 Mål 2: Velgerne har nødvendig informasjon om valg

Informasjonsbehovet er stort både hos velgere, politiske partier og andre interessenter i forbindelse med valg. Direktoratet skal sørge for tilstrekkelig, tilgjengelig og forståelig informasjon til de ulike målgruppene, og skal videreutvikle verktøyene for formidling av informasjon om valg. Direktoratet skal også sørge for formidling av valgresultater på egnet måte. I tillegg skal direktoratet utarbeide og formidle en prognose.

Styringsparametere:

- Antall brukere av ulike informasjonstiltak rettet mot velgere.
- Antall brukere av valgresultat.no

3.3 Mål 3: God tilgjengelighet ved valg

God tilgjengelighet for alle velgere uavhengig av funksjonsevne er et viktig demokratisk prinsipp. Direktoratet skal bidra til at kommunene sørger for at alle valglokaler er tilgjengelig for alle velgere og legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner bruker universelt utformet valgutstyr og materiell. Det er også viktig å legge til rette for stemmegivning utenfor landets grenser, og direktoratet skal sørge for at det er mulig å avgi stemme på utenriksstasjoner og andre aktuelle steder i utlandet.

Styringsparametere:

- Antall kommuner som har kjøpt universelt utformet valgutstyr
- Antall valglokaler kommunene selv oppgir som tilgjengelig for alle.

4. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV

4.1 Oppbygging av direktoratets interne virksomhet

Valgdirektoratet er relativt nyopprettet. Selv om hovedtyngden av føringer legges til valggjennomføring, er det viktig at direktoratet fortsetter å jobbe med å få på plass en organisasjon som er i stand til å ivareta sine oppgaver. Dette går på både kompetanseoppbygging og å sikre god kommunikasjon og informasjon.

Departementet stiller to krav for 2017:

1. Dersom KMD stiller kompetanse til rådighet gjennom utlånsavtaler, skal direktoratet benytte dette på en hensiktsmessig måte. Valgdirektoratet må også etterspørre og benytte øvrig kompetanse departementet besitter på en strukturert og planmessig måte.
2. For å sikre godt omdømme og tillit til virksomheten, er det viktig at direktoratet har stor åpenhet om sin virksomhet mot allmenheten og media. Det vil også være avgjørende med gode kvalitetssikringsrutiner på kommunikasjon og informasjon.

4.2 Evaluering av valggjennomføringen og vurdering av rapporteringssystem ved fremtidige valg

Departementet vil få gjennomført en ekstern evaluering av valggjennomføringen. Evalueringen skal i tillegg til å kartlegge viktig informasjon om gjennomføringen av valget, også bidra til utvikling og forbedring av målstruktur og styringsparametere for Valgdirektoratet ved fremtidige valg.

Oppdrag:

- 4) Direktoratet må bistå departementet i spesifisering av oppdraget og samarbeide med leverandør. Departementet vil ta initiativ til en arbeidsgruppe om dette. Opplysningene nevnt under punkt 3.1 og oppdrag 2 skal koordineres med og tilgjengeliggjøres for bruk i denne evalueringen.

4.3 Fellesføring for 2017

Lærlinger

Regjeringen har ambisiøse forventninger til offentlige virksomheters inntak av lærlinger. Det vises til brev datert 10. mars 2015 og 14. september 2016 om tilrettelegging for læreplasser og tiltak for å øke antall lærlinger i staten og tidligere tildelingsbrev. Nytt av året er at virksomheten hvert år skal vurdere om de kan øke antall lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag. Kravet om at Valgdirektoratet til enhver tid har minimum én lærling videreføres. Det er viktig å være oppmerksom på at virksomheter som har færre enn 100 ansatte kan inngå samarbeid med andre virksomheter for å oppfylle kravet. Direktoratet bes i styringsdialogen redegjøre for hvordan det arbeider for å oppfylle dette kravet. Det skal rapporteres om bruk av lærlinger i årsrapporten.

Effektivisering

Valgdirektoratet skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten.

Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. I årsrapporten skal Valgdirektoratet gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

Det vil komme et rundskriv med utdypende forklaring på hvordan fellesføringen skal forstås og hvordan virksomhetenes resultater skal gjengis i årsrapportene.

Arbeidet med samfunnsikkerhet

Valgdirektoratet skal kartlegge behovet for kompetanseheving innenfor sikkerhet og beredskapsstyring, og legge en plan for å dekke eventuelt behov for økt kompetanse.

5. BUDSJETTILDELINGER

I tråd med Stortingets vedtak tildeles Valgdirektoratet følgende utgifter i 2017:

Utgifter

Kap. 578 Valgdirektoratet

[tall i tusen eller kr]

Post	Betegnelse	Budsjett 2017
01	Driftskostnader	105 542
70	Informasjonstiltak	5 200
	Sum kap. 578	110 742

Posten 01 dekker lønn til ansatte, husleie og andre driftsutgifter. Økningen i årets bevilgning på 40,4 mill. er til å dekke de økte utgiftene i forbindelse med valgavvikling. Videre er en del av økningen omdisponerte midler fra departementet, som ledd i endringer i oppgave- og ansvarsfordelingen på valgområdet og en ny pensjonspremieordning.

Pensjonspremie – ny ordning

Fra 1. januar 2017 endres budsjetterings- og regnskapspraksis for håndtering av pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK). Formålet med endringen er å bidra til at virksomhetene i større grad ansvarliggjøres for sine pensjonsutgifter og at utgiftene synliggjøres på en bedre måte i budsjett og regnskap. Kravene til budsjettering og regnskapsføringen framgår av Finansdepartementets rundskriv R-118. I korte trekk innebærer endringen at Valgdirektoratet skal innbetale en pensjonspremie til SPK som

består av en arbeidsgiverandel på tolv prosent og medlemsandelen på to prosent. Det skal også beregnes arbeidsgiveravgift av arbeidsgiverandelen.

Det er gjort en engangsberegning per virksomhet basert på tall fra 2015 og 2016, justert for forventet lønnsvekst i 2017. Valgdirektoratets driftsbudsjetter økes i 2017 derfor med 2,5 mill, for å dekke denne utgiften. Virksomheten må framover håndtere økninger i pensjonskostnader ved lønnsglidning innenfor gjeldende budsjetttrammer.

Virksomheten vil få tilsendt faktura fra SPK for innbetaling av pensjonspremien seks ganger i året.

6. FULLMAKTER

Departementet vil delegere enkelte oppgaver til direktoratet, og vil meddele dette i brev til direktoratet og sørge for kunngjøring på Lovdata. Dette gjelder oppgaver som i valgloven er lagt til departementet.

Departementet delegerer følgende budsjettmessige fullmakter til Valgdirektoratet for budsjettåret 2017. Valgdirektoratet er selv ansvarlig for å sette seg inn i de kravene og hjemlene departementet henviser til.

I tillegg gjelder de administrative fullmaktene Valgdirektoratet har fått delegert i brev av 7.1. 2016 med følgende utvidelse:

Departementet gir Valgdirektoratet fullmakt til å fatte vedtak om erstatning på inntil kr 20 000 til statsansatte for skade eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten, jf. kgl.res. 10. juni 1983 inntatt i Statens personalthåndbok, pkt. 10.22. Erstatningskrav utover kr 20 000 skal sendes til Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

6.1 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Fullmakten gis på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.3.

6.2 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Fullmakten gis for kap. 578, post 01 på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.2.

6.3 Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål

Fullmakten gis for overskridelser på kap. 578, post 01 til investeringsformål mot innsparing de fem følgende budsjettår på de vilkår som fremgår av R-110 pkt. 2.6¹ som kommer i 2017.

---

¹ R-110 er under oppdatering og vi gjør oppmerksom på at nye versjonen vil ha et revidert pkt. 2.6 som vil være gjeldende for 2017. Rundskrivet vil publiseres på regjeringen.no når det er fastsatt.

7. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

Tidspunkter for etatsstyringsmøter og rapporteringer i 2017 framgår av styringskalenderen i vedlegg 1.

7.1 Styringsdialog og rapportering gjennom året

I virksomhets- og økonomiinstruks pkt. 3.2.5 er det stilt krav til oversendelse av kvartalsrapporter. Disse skal utformes per henholdsvis 31. mars, 30. juni og 30. september. Fjerde kvartal vil dekkes gjennom årsrapporten. I tillegg til budsjett- og regnskapsrapportering, skal Valgdirektoratet i kvartals-rapporteringen redegjøre for risikovurderinger og eventuelle risikoreducerende tiltak knyttet til valg gjennomføringen.

For å sikre nødvendig informasjon om status, framdrift og innhold i valgarbeidet, vil den ordinære styringsdialogen suppleres med jevnlig statusmøter. Statusmøtene vil knyttes til oppfølging av plan for valget 2017, inkludert risikobildet, potensielle avvik og vanskelige saker. Egnet format på rapporteringen defineres nærmere av departementet og direktoratet i fellesskap.

7.2 Årsrapport og årsregnskap

Valgdirektoratet skal sende årsrapporten for 2017 til departementet innen 15. mars 2018, med kopi til Riksrevisjonen. Årsrapporten skal tilfredsstillende kravene i virksomhets- og økonomiinstruks for Valgdirektoratet. Årsrapporten skal inneholde rapportering om mål og styringsparametere, samt redegjøre for de oppdrag som er gitt i dette tildelingsbrevet.

Departementet ber også direktoratet å rapportere særskilt i årsrapporten driftskostnader per årsverk (beregnet iht. DFØ metoden), og på bruk av konsulenter.

Valgdirektoratet skal sende en korrekt, dekkende og komplett årsrapport til departementet. Årsrapporten skal ikke endres etter den er sendt til departementet, med mindre det er særskilte forhold som gjør det nødvendig.

8. BUDSJETTMESSIGE FORUTSETNINGER

Valgdirektoratet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2017 slik at dere kan nå målene innenfor bevilgningsrammene som er gitt i dette brevet, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2.

Dere kan ikke overskride utgiftsbevilgningene eller bruke dem til andre formål enn forutsatt av Stortinget, jf. bevilgningsreglementets § 5. Unntaket er hvis det er gitt en slik fullmakt i pkt. 6 i dette brevet.

Valgdirektoratet har ansvaret for å iverksette tiltak slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet forutsetter at Valgdirektoratet rapporterer om vesentlige endringer i budsjettforutsetningene umiddelbart.

Med hilsen

Sølve Monica Steffensen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Siri Dolven
avdelingsdirektør

Vedlegg (1):

1. Styringskalender for Valgdirektoratet i 2017

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:

Riksrevisjonen

Postboks 8130 Dep

0032 OSLO

Vedlegg 1
Styringskalender for Valgdirektoratet for 2017

Måned	Rapportering/møte	Tidspunkt
Januar	Rapportering til statsregnskapet	15.1.2017
	Møte om oppgavene gitt i tildelingsbrevet og statusmøte valg 2017	25.1.2017
Februar	Statusmøte valg 2017	8.2.2017
	Innspill til RNB 2017	20.2.2017
Mars	Årsrapport for 2016	15.3.2017
	Risiko- og sårbarhetsanalyse (oppdrag 1)	15.3.2017
	Statusmøte valg 2017	15.3.2017
April	Kvartalsrapportering første kvartal	19.4.2017
	Etatsstyringsmøte 1 og statusmøte valg 2017	25.4.2017
Mai	Innspill statsbudsjett 2018 til rammefordeling	10.5.2017
	Statusmøte valg 2017	10.5.2017
	Budsjett- og regnskapsstatus per 30.4 med prognose ut året	24.5.2017
	Innspill til Prop. 1 S 2018	24.5.2017
Juni	Statusmøte valg 2017	7.6.2017
Juli	Statusmøte valg 2017	5.7.2017
August	Kvartalsrapportering andre kvartal	1.8.2017
	Etatsstyringsmøte 2 og statusmøte valg 2017	16.8.2017
	Statusmøte valg 2017	23.8.2017
	Statusmøte valg 2017	30.8.2017
September	Statusmøte valg 2017	4.9.2017
	Statusmøte valg 2017	9.9.2017
	Valguke – daglig kontakt ²	11.9 – 15.9
	Statusmøte valg 2017	18.9.2017
	Rapportering knyttet til godkjenning og kontroll av stortingsvalget ³	Uke 38 og 39
	Budsjett- og regnskapsstatus per. 31.8 med prognose ut året	22.9.2017
Oktober	Innspill til statsbudsjettet 2017-nysalderingen	22.9.2017
	Statusmøte med oppsummering av valg 2017	4.10.2017
November	Kvartalsrapport 3. kvartal	20.10.2017
	Etatsstyringsmøte 3	8.11.2017
	Felles fagdag Valgdirektoratet og KMD	9.11.2017
Desember	Innspill til statsbudsjettet 2019 -satsinger og kutt	23.11.2017
	Innspill til statsbudsjettet 2019, konsekvensjustering	11.12.2017

² Organisering av dette avtales nærmere

³ Departementet vil komme tilbake med datoer for dette når Riksvalgstyrets møter er klarert.